

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon
Robbert Morée
T 070-3485569
F 070-3486233
robbert.moree@minbuza.nl

Onze Referentie
DEU-2012/049

Bijlage(n)

Datum 31 januari 2012
Betreft Regeringsreactie op vragen en opmerkingen VC voor Europese
Samenwerkingsorganisaties van de Eerste Kamer inzake IOB rapport

Geachte Voorzitter,

Hieronder geef ik, mede namens de ministers van Veiligheid en Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een reactie op de vragen en opmerkingen van de vaste commissie voor Europese samenwerkingsorganisaties van de Eerste Kamer (dd 20 december 2011, 149728.01U) naar aanleiding van het rapport van de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie over de Nederlandse inzet op de Raad van Europa in de periode 2004-2010, 5 jaar na de Top van Warschau, en de beleidsreactie van de regering op het rapport.

U vraagt allereerst hoe de regering de afstemming tussen de Europese Unie en de Raad van Europa wil waarborgen. In de nationale beleidsvorming draagt de regering zorg voor nauwe interne afstemming van haar standpunten in de EU, de Raad van Europa (RvE) en ook de OVSE. De opstelling van Nederland in deze organisaties is erop gericht duplicatie te vermijden. Een goed voorbeeld hierbij is het op het Stockholm-programma gebaseerde pilot project '*An additional evaluation on judicial cooperation in criminal matters*' waar Nederland op dit moment samen met Frankrijk en Duitsland aan werkt. Binnen deze pilot wordt gebruik gemaakt van de kennis die bij de Raad van Europa aanwezig is zodat duplicatie wordt voorkomen. De toetreding van de EU tot het EVRM zal ook leiden tot betere coherentie op het gebied van mensenrechten.

Het EU-Grondrechtenagentschap heeft de bevoegdheid tot het verstrekken van onafhankelijke bijstand en expertise aan EU-instellingen, -organen, -instanties en -agentschappen en aan EU-lidstaten wanneer zij het recht van de Unie uitvoeren. Hiermee vervult het een belangrijke rol bij de grondrechtenbescherming in de EU-rechtsorde. Met aandacht voor de grondrechtelijke conformiteit van EU-regelgeving en de implementatie daarvan, heeft het EU-Grondrechtenagentschap voor EU-lidstaten een specifiek belang dat de waarde van de Raad van Europa verder aanvult. Het toezien op de samenwerking en werkverdeling tussen de Raad van Europa en het EU-Grondrechtenagentschap, blijft een punt van aandacht voor

de regering. Voor het overige verwijs ik naar de brief van de regering over dit thema d.d. 23 augustus 2010.¹

Voorts vraagt u welke initiatieven de regering ontplooit om andere landen mee te krijgen in haar opstelling ten opzichte van de Raad van Europa. Nederland probeert door lobby en coalitievorming andere leden van de Raad van Europa te overtuigen van het Nederlandse standpunt. Om dit te vergemakkelijken is de brief van 3 oktober jl. over het EVRM en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens² in het Engels en Frans is vertaald. De brief levert handvatten om verdere discussie te voeren over het Verdrag en het Hof, zoals bijvoorbeeld tijdens de aanstaande ministeriële conferentie, georganiseerd door het Britse voorzitterschap van de Raad van Europa in april 2012.

U geeft aan dat de Commissie graag een geannoteerde agenda zou ontvangen voor de jaarlijkse Ministeriële bijeenkomst van het Comité van Ministers. Ik zeg u deze agenda toe.

U vraagt hoe een verminderde financiële bijdrage zich verhoudt tot onverminderde betrokkenheid bij de Raad van Europa. De regering is onverminderd politiek betrokken bij de werkzaamheden van de Raad van Europa. Deze politieke betrokkenheid uit zich in de diverse bezoeken aan de Raad van Europa van de ministers van Veiligheid en Justitie (24 – 25 mei 2011) en voor Immigratie, Integratie en Asiel (4 – 5 oktober 2011) alsmede de uitgebreide ontvangst van Secretaris-Generaal Jagland door onder meer de minister-president, en de ministers van VenJ, BZ en OCW (2 – 3 november 2011). Daarbij werd door Nederland onder andere opnieuw steun uitgesproken voor de hervormingen die de Secretaris-Generaal momenteel uitvoert. Nederland is ook na personele bezuinigingen voldoende goed vertegenwoordigd in Straatsburg. De regering wil verschil kunnen maken. Dat doet Nederland bijvoorbeeld op het terrein van internetvrijheid, de bestrijding van huiselijk geweld en LGBT en door inzet van zijn brede deskundigheid op EVRM-gebied.

U vraagt uitleg over mijn stelling dat de IOB-conclusie over de uitkomst van de activiteiten ter vermindering van de werklast van het EHRM slechts ten dele correspondeert met de Nederlandse inzet. Met deze stelling doelde ik op de werklast van het Hof, die is blijven stijgen tot boven de 150.000 in het afgelopen jaar. Protocol 14, bedoeld om de werklast van het Hof te verminderen, is – na de lang uitblijvende Russische ratificatie – in 2010 in werking getreden. De eerste berichten over resultaten zijn gunstig. Sinds de zomer van 2011 is de werkvoorraad van het Hof licht gedaald.

Voorts vraagt u hoe de Regering wil bevorderen dat het Comité van Ministers (CvM) een actievare rol op zich neemt in kwesties gerelateerd aan het Hof. Zoals u weet heeft het CvM een formele rol onder het EVRM, namelijk het toezicht houden op de naleving van Hofuitspraken door de lidstaten die het betreft. Een krachtadig optreden van het CvM in die rol heeft een positief effect op de werklast van het Hof, vooral op het grote aantal repetitieve klachten. Iets anders is dat het CvM ook een rol zou moeten spelen in de verduidelijking van de in het EVRM neergelegde rechten. Het CvM verenigt immers in zich de

¹Eerste Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 125, B.

²Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 32 735, nr. 32.

vertegenwoordigers van de partijstaten bij het EVRM en is als politiek orgaan gerechtigd een visie te geven op de inhoud van het verdrag. In jurisprudentie baseert het Hof zich regelmatig mede op resoluties van het CvM waarin dergelijke visies zijn neergelegd. Daarmee wordt een evenwicht bereikt tussen de verantwoordelijkheden van de rechterlijke en executieve macht binnen de Raad van Europa. Nederland zal zich hier in de komende jaren voor inzetten. Daarbij dient in acht te worden genomen dat het CvM zich niet uitlaat over zaken die nog onder de rechter zijn.

De Commissie zou graag door de regering worden geïnformeerd over de actuele stand van zaken in de toetreding van de Europese Unie tot het EVRM. Hoe beoordeelt de regering de voortgang op dit dossier? Welke knelpunten ziet de regering en wat zijn naar haar oordeel hiervan de oorzaken? Welke oplossingsrichtingen ziet zij om deze knelpunten uit de weg te kunnen ruimen en welke rol kan de Nederlandse regering daarbij spelen?

Tijdens de JBZ-Raad van 13 en 14 december jl. hebben het voormalig Poolse voorzitterschap en de Commissie een toelichting gegeven over de stand van de onderhandelingen van de toetreding van de EU tot het EVRM. Uw kamer is hierover geïnformeerd middels de geannoteerde agenda³. In juni 2011 is het concept-toetredingsakkoord voorgelegd aan het Stuurcomité Mensenrechten van de Raad van Europa. Het Stuurcomité heeft het concept-toetredingsakkoord op 12-14 oktober jl. besproken. Het overgrote deel van de leden van de Raad van Europa gaf aan zich te kunnen vinden in het conceptakkoord. De Europese Commissie gaf aan nog geen EU-positie te kunnen innemen. De EU-lidstaten blijken meer tijd nodig te hebben om tot overeenstemming te komen. Punten van discussie zijn de voorgestelde stemvoorschriften in het Comité van Ministers bij het toezicht op de naleving van uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Ook de discussie over de reikwijdte van het akkoord en een eventuele uitzondering voor onderwerpen op het gebied van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid is nog niet afgerond. Het Deense EU-voorzitterschap heeft de onderhandelingen over de toetreding van de EU tot het EVRM aangemerkt als prioriteit. Het standpunt van de Nederlandse regering inzake toetreding van de EU tot het EVRM staat in de brief van 3 oktober 2011. Nederland zet zich tijdens de onderhandelingen in voor een nauwkeurige en gedetailleerde formulering van de toetredingsvoorwaarden en de interne EU-regelingen voor de toepassing daarvan, waarbij het EU-mandaat leidend is.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. U. Rosenthal

³Eerste Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 32 317, BD.